

SKLOŇOVÁNÍ PODSTATNÝCH JMEN PŘEJATÝCH A VLASTNÍCH JMEN CIZÍHO PŮVODU

1. Jména rodu mužského na –us mají tvary podle vzoru hrad nebo pán. Většinou se zakončení –us odsouvá: romantismus – romantismu, génius – génia (v mn.č. podle vzoru muž). Někde ale zakončení zůstává: kaktus – kaktusu.
2. Jména rodu středního zakončená na -eum, -ium, -uum mají tvary jednotného čísla a 1. a 4.p.mn.č. podle vzoru město, ostatní podle vzoru moře (zakončení –um se odsouvá). Např.: muzeum – muzea.
3. Jména rodu středního zakončená na –um mají tvar podle vzoru město (-um se odsouvá), např.: datum – data.
4. Jména rodu středního zakončená na –ma kmen rozšiřují o -at- a skloňují se podle vzoru město kromě 2.p.č.j., např.: drama – dramatu.
5. Zvláštní skloňování mají jména rodu ženského typu idea (skloňují se podle vzoru žena a růže).
6. Některá podstatná jména se neskloňují: relé, filé, angažmá, kupé, taxi, buly, finále, froté, šodó, tabu...

1. Doplně do tabulky tvary všech pádů daných slov:

1. pád	2. pád	3. pád	4. pád	6. pád	7. pád
génius					
mn.č.					
realismus					
mn.č.					
studium					
mn.č.					
datum					
mn.č.					
drama					
mn.č.					
orchidea					
mn.č.					
finále					
mn.č.					

2. Podstatná jména v závorkách uveďte v náležitých tvarech:

Mezi jednobuněčné (organismus) _____ patří prvoci. Zaposlouchali jsem se do (cyklus) _____ symfonických básní Má vlast od (génius) _____ naší hudby Bedřicha Smetany. Lety do (kosmos) _____ jsou dnes běžné. Propagace (rasismus) _____ je trestná. Děti chtěly jít do (cirkus) _____. Cvičení provádíme v pravidelném (rytmus) _____. Jak se dostanu do (centrum) _____ města? Svíčka ve (vakuum) _____ nehoří. Sejdeme se ve čtyři před (muzeum) _____. Chtěl bych se věnovat (studium) _____ historie. S tímto (datum) _____ jsme vůbec nepočítali. Sestra studuje sedmým rokem na (gymnázium) _____. Fotografie jsem uložil do (album) _____. Pod (linoleum) _____ byla podlaha vlhká. Uvedená (faktum) _____ jsou pro nás nepochopitelná. V (akvárium) _____ se musí pravidelně vyměňovat voda. Krokodýli se chovají v (terárium) _____.

1. Slovanská jména, která jsou svým původem přídavná jména, skloňujeme je jako česká přídavná jména. (Tolstoj – Tolstého).
2. Jména zakončená na –o skloňujeme v dalších pádech podle vzoru pán (Ševčenko – Ševčenka).
3. Obecně známá jména na –e mají ostatní pády podle vzoru pán a vedle toho přijímají zakončení -ho, -mu ... podle skloňování zájmen ten (Heine – Heina i Heineho).
4. Méně známá jména na –e a neslovanská jména na –i skloňujeme podle zájmen ten (Verdi – Verdiho).
5. U jmen řeckých a latinských se při skloňování odsouvá zakončení 1.p. -os, -es, -us, -as a koncovky jsou podle vzoru pán (Sofokles – Sofokla), kmen se rozšiřuje o -n-, -d-, -t- (Paris – Parida i Parise).
6. Cizí jména zakončená na –ea skloňujeme jako podst. jméno idea (Guinea – Guineje i Guiney).
7. Některá cizí jména se neskloňují: Peru, Chile, Baku, Buenos Aires, Mali, Tbilisi, Waterloo, Halle...

3. Skloňuj vlastní jména cizího původu a doplň jejich tvary do tabulky:

1. pád	2. pád	3. pád	4. pád	6. pád	7. pád
Wagner					
Pompe					
Rossini					
Romeo					
Pythagoras					
Aischylos					
Korea					
Korfu					
Čajkovskij					
Tolstoj					

4. Podstatná jména v závorkách uveď v náležitých tvarech:

Herakles vysvobodil (Prométheus) _____. Jaká byla vláda (Nero) _____?
 Zapamatujte si dva římské básníky (Vergilius a Ovidius) _____. Nejslavnější obraz (Sandro Botticelli) _____ bylo Zrození Venuše. Americká ministryně zahraničních věcí navštívila (Jižní Korea) _____. Největším dílem německého básníka (Goethe) _____ je Faust. Potkali jsme pana (Palme) _____.
 Vojna a mír od (Lev Nikolajevič Tolstoj) _____ byl několikrát zfilmován. Rodiště básníka (Heinrich Heine) _____ je město Düsseldorf. Vyříd'te pozdrav panu (Nuschke) _____. V (Buenos Aires) _____ žije 8 milionů obyvatel. Řím byl podle pověsti založen (Romulus a Remus) _____. Rád čtu knihy (Mark Twain) _____. Alexandr Veliký byl v mládí vychováván (Aristoteles) _____.
 Těžiště díla (Verdi) _____ je v operní tvorbě. Rádi posloucháme skladby (Petr Ilji Čajkovskij) _____. V (Guinea) _____ je úřední řečí francouzština. Kolem toku (Mississippi) _____ se rozkládá nížina. Vrcholem díla polského spisovatele (Slowacki) _____ je povídka Anelli. Hlavním dílem italského básníka (Dante) _____ je Božská komedie.

ŘEŠENÍ

1. Doplně do tabulky tvary všech pádů daných slov:

1. pád	2. pád	3. pád	4. pád	6. pád	7. pád
géníus	génia	géniovi	génia	géniovi	géníem
mn.č. géniové	géníů	géníům	génie	géních	génii
realismus	realismu	realismu	realismus	realismu	realismem
mn.č. realismy	realismů	realismům	realismy	realismech	realismy
studium	studia	studiu	studium	studiu	studíem
mn.č. studia	studií	studiím	studia	studiích	studii
datum	data	datu	datum	datu	datem
mn.č. data	dat	datům	data	datech	daty
drama	dramata	dramatu	drama	dramatu	dramatem
mn.č. dramata	dramat	dramatům	dramata	dramatech	dramaty
orchidea	orchideje/dey	orchideji	orchideu	orchideji	orchidejí/ou
mn.č. orchideje/dey	orchidejí	orchidejím/ám	orchideje/dey	orchidejích/ách	orchidejemi/ami
finále	finále	finále	finále	finále	finále
mn.č. finále	finále	finále	finále	finále	finále

2. Podstatná jména v závorkách uveďte v náležitých tvarech:

Mezi jednobuněčné (organismus) **organismy** patří prvoci. Zaposlouchali jsem se do (cyklus) **cyklu** symfonických básní Má vlast od (géníus) **géníů** naší hudby Bedřicha Smetany. Lety do (kosmos) **kosmu** jsou dnes běžné. Propagace (rasismus) **rasismu** je trestná. Děti chtěly jít do (cirkus) **cirkusu**. Cvičení provádíme v pravidelném (rytmus) **rytmu**. Jak se dostanu do (centrum) **rytmu** města? Svíčka ve (vakuum) **vakuu** nehoří. Sejdeme se ve čtyři před (muzeum) **muzeem**. Chtěl bych se věnovat (studium) **studiu** historie. S tímto (datum) **datem** jsme vůbec nepočítali. Sestra studuje sedmým rokem na (gymnázium) **gymnázíu**. Fotografie jsem uložil do (album) **alba**. Pod (linoleum) **linoleem** byla podlaha vlhká. Uvedená (faktum) **fakta** jsou pro nás nepochopitelná. V (akvárium) **akváriu** se musí pravidelně vyměňovat voda. Krokodýli se chovají v (terárium) **teráriu**.

3. Skloňuj vlastní jména cizího původu a doplň jejich tvary do tabulky:

1. pád	2. pád	3. pád	4. pád	6. pád	7. pád
Wagner	Wagnera	Wagnerovi	Wagnera	Wagnerovi	Wagnerem
Pompe	Pompa/Pompeho	Pompemu/ovi	Pompa/Pompeho	Pompem/ovi	Pompem
Rossini	Rossiniho	Rossinimu	Rossiniho	Rossinim	Rossinim
Romeo	Romea	Romeovi	Romea	Romeovi	Romeem
Pythagoras	Pythagora	Pythagorovi	Pythagora	Pythagorovi	Pythagorem
Aischylos	Aischyla	Aischylovi	Aischyla	Aischylovi	Aischylem
Korea	Koreje/Korey	Korejci	Koreu	Korejci	Korejci/Koreou
Korfu	Korfu	Korfu	Korfu	Korfu	Korfu
Čajkovskij	Čajkovského	Čajkovskému	Čajkovského	Čajkovském	Čajkovským
Tolstoj	Tolstého	Tolstému	Tolstého	Tolstém	Tolstým

4. Podstatná jména v závorkách uveď v náležitých tvarech:

Herakles vysvobodil (Prométheus) **Prométhea**. Jaká byla vláda (Nero) **Nera**? Zapamatujte si dva římské básníky (Vergilius a Ovidius) **Vergilia a Ovidia**. Nejslavnější obraz (Sandro Botticelli) **Sandra Botticelliho** bylo Zrození Venuše. Americká ministryně zahraničních věcí navštívila (Jižní Korea) **Jižní Koreu**. Největším dílem německého básníka (Goethe) **Goetha/Goetheho** je Faust. Potkali jsme pana (Palme) **Palmeho**. Vojna a mír od (Lev Nikolajevič Tolstoj) **Lva Nikolajeviče Tolstého** byl několikrát zfilmován. Rodiště básníka (Heinrich Heine) **Heinricha Heina/Heineho** je město Düsseldorf. Vyříd'te pozdrav panu (Nuschke) **Nushkemu**. V (Buenos Aires) **Buenos Aires** žije 8 milionů obyvatel. Řím byl podle pověsti založen (Romulus a Remus) **Romulem a Remem**. Rád čtu knihy (Mark Twain) **Marka Twaina**. Alexandr Veliký byl v mládí vychováván (Aristoteles) **Aristotelem**. Těžiště díla (Verdi) **Verdiho** je v operní tvorbě. Rádi posloucháme skladby (Petr Ilji Čajkovskij) **Petra Iljiče Čajkovského**. V (Guinea) **Guineji** je úřední řečí francouzština. Kolem toku (Mississippi) **Mississippi** se rozkládá nížina. Vrcholem díla polského spisovatele (Slowacki) **Slowackého** je povídka Anelli. Hlavním dílem italského básníka (Dante) **Danta/Danteho** je Božská komedie.